

Sygn. akt II Ka 445/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2023r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agata Kowalska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Adama Makosza

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2023 r.

sprawy **S. B.**

oskarżonej art. 286 § 1 kk w zb. z art. 190 a § 2 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 16 marca 2023 r. sygn. akt II K 51/19

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. L. 516,60 złotych (w tym 96,60 zł podatku VAT) za obronę z urzędu wykonywaną w imieniu oskarżonej w postępowaniu odwoławczym;

zwalnia oskarżoną od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze ustalając, że wydatki tego postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 445/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie II K 51/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
----		-----	-----		
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	<p>1. Obraza przepisów prawa procesowego mająca wpływ na treść rozstrzygnięcia, a polegająca na :</p> <p>- naruszeniu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dowolną aniżeli swobodną ocenę niepełnego materiału dowodowego z naruszeniem reguł prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego polegającego na błędnej ocenie zeznań pokrzywdzonego S. L., świadka M. B. (1) oraz wyjaśnień oskarżonej S. B. polegających na uznaniu, iż po stronie oskarżonej istniał zamiar nakierowany na wprowadzenie w błąd pokrzywdzonego celem uzyskania korzyści majątkowej w wysokości 50 000 zł. Z materiału dowodowego (zeznania pokrzywdzonego k. 31-32, 927-928) wynika, że S. L. nigdy nie kontaktował się w tej sprawie z oskarżoną tylko z M. B. (1). Ten zaś nigdy nie twierdził, że działa w</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

imieniu lub na rzecz oskarżonej a jedynie w imieniu spółki (...);

- naruszeniu art. 167 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. polegającym na nie przeprowadzeniu wniosku dowodowego z osobowych źródeł dowodowych jakim są zeznania M. B. (1). To on wprowadził w błąd pokrzywdzonego celem uzyskania korzyści finansowej (bezsporne). Nie zostało ustalone w toku procesu w czym imieniu działa M. B.. Wiadomym jest, że używał zarówno telefonu jaki samochodu oskarżonej, co potwierdzają dowody znajdujące się w aktach sprawy. Ponadto brak jest ustaleń z kim współpracowała świadek N. N. i jakie relacje łączyły świadka z M. B. (1);

- naruszeniu art. 172 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie konfrontacji świadka M. B. (1) z pokrzywdzonym oraz oskarżoną celem usunięcia wątpliwości w czym imieniu i na czym rzecz działał świadek, w jakim okresie czasu użytkował telefon o nr 739 772 994 oraz jakimi rachunkami bankowymi należącymi do oskarżonej dysponował.

2. Błąd w ustaleniach faktycznych będących konsekwencją naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, a polegające na:

- pominięciu w procesie ustalania stanu faktycznego okoliczności związanych z osobą M. B. (1), jego umocowania do działania w imieniu D. (...), relacji z N. N.. Ponadto Sąd zbagatelizował informacje w zakresie posługiwania się przez świadka zarówno samochodem jaki telefonem należącym do oskarżonej, z którego popełniono czyn zabroniony zarzucany oskarżonej.

	<p>Dopiero przeprowadzenie takiego dowodu pozwoliłoby na poczynienie prawdziwych ustaleń faktycznych (art. 2 § 2 k.p.k.) w oparciu o kompletny materiał zgromadzony w sprawie (błąd braku), który powinien poddać pod rozwagę Sądu, że to świadek posługując się telefonem oskarżonej, mógł mieć zamiar popełnienia przestępstwa zarzucanego S. B., obciążając ją w ten sposób w niniejszej sprawie.</p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Zarzuty podniesione przez obrońcę oskarżonej S. B. okazały się niezasadne, dlatego apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.</p> <p>Skarżący zarzucając obrazę szeregu przepisów postępowania, które miałyby mieć wpływ na błędne ustalenie stanu faktycznego, kontynuuje linię obrony przyjętą przez oskarżoną, a polegającą na wskazywaniu okoliczności obciążających M. B. (1) co do popełnienia przez niego zarzucanego jej czynu, jednocześnie próbując wykazać brak świadomości oskarżonej o przestępczym procederze i marginalizując jej udział jedynie do przesłania wiadomości e-mail do pokrzywdzonego S. L. rzekomo na prośbę M. B. (1), który sam nie mógł się z nim skontaktować. Sąd Rejonowy słusznie nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonej, które pomimo tego, że są obszerne i opisują jej relacje z pokrzywdzonym oraz M. B. (1), wskazując na okoliczności mające świadczyć o jego sprawstwie, to w świetle całokształtu zebranego materiału dowodowego, ocenionego z zastosowaniem</p>		

zasady swobodnej oceny dowodów zawartej w art. 7 k.p.k., również zdaniem Sądu Okręgowego nie zasługują na obdarzenie walorem wiarygodności. Zgodnie z dokumentacją jaką dostarczył pokrzywdzony (m.in. wydrukami korespondencji mailowej, dowodem wpłaty środków pieniężnych) oraz informacjami, jakie zostały uzyskane na ich podstawie od uprawnionych podmiotów ustalono, iż wiadomości e-mail przesyłane do S. L. pochodziły z urzędzeń należących do oskarżonej, w tym zarejestrowanego na nią numeru telefonu. Ponadto zauważyć należy, że umowę o prowadzenie rachunku bankowego, na który wpłynęły pieniądze od pokrzywdzonego zawarła oskarżona i tylko ona miała do niego dostęp. Rachunek należał do spółki (...) z/s w P., której jedynym wspólnikiem była S. B.. Przy takim stanie rzeczy nielogicznym byłoby danie wiary jej wyjaśnieniom, szczególnie o braku jakiegokolwiek wiedzy na temat okoliczności niniejszego czynu. Nie sposób też podzielić twierdzeń skarżącego, iż to M. B. (1) dysponował telefonem należącym do oskarżonej i wskazał pokrzywdzonemu numer należącego do niej rachunku bankowego bez jej wiedzy, w sytuacji, gdy bezspornie ustalono w sprawie, iż środki z tego rachunku po zrealizowaniu wpłaty przez S. L. były sukcesywnie wypłacane, a tylko S. B. miała taką możliwość i uprawnienia. Równie trafnie Sąd I instancji odniósł się do zeznań M. B. (1) zachowując ostrożność przy ich ocenie, albowiem w części dotyczącej jego kontaktu z pokrzywdzonym nie można mieć zastrzeżeń, natomiast niejasny pozostaje charakter jego udziału w całym przedsięwzięciu, tym bardziej, że w sprawie dowiedzionym jest, że oskarżona

działała wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami. Właściwie Sąd meriti uwzględnił także jako wiarygodne zeznania E. S., świadczące o wyżej wskazanym sposobie działania S. B., polegającym na zakładaniu działalności na tzw. „słupy”, którymi sama zarządzała. Sam fakt istnienia konfliktu pomiędzy świadkiem a oskarżoną nie jest podstawą do podważenia złożonych przez nią zeznań. O wartości dowodu nie świadczy bowiem ocena z punktu widzenia interesów stron, lecz treść dowodu - tak w aspekcie jego wewnętrznej spójności, jak i w konfrontacji z treścią innych dowodów. Żaden bowiem dowód nie może być oceniany w oderwaniu od wymowy wszystkich pozostałych (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 marca 2015 r. II AKa 47/15).

Odnosząc się do argumentacji skarżącego dotyczącej „zaprzeczenia (przez pokrzywdzonego) jakoby oskarżona miała cokolwiek wspólnego z tą sprawą” należy zauważyć, że ten fakt nie może być przeceniany, podnoszony do rangi dowodu o niewinności oskarżonej, ponieważ jak wynika z treści przywołanego protokołu rozprawy (k. 928v), pokrzywdzony zeznał jedynie o braku wiedzy na temat powiązań, oprócz wspomnianego już powyżej posłużenia się (prawdopodobnie przypadkowo) przez oskarżoną adresem e-mailowym należącym do firmy (...) Sp. z o.o., w której była jedynym wspólnikiem. Jak wynika z ustaleń, oskarżona wykorzystując swoją wiedzę na temat obrotu paliwami, w szczególności na temat zwyczajów biznesowych pokrzywdzonego, podjęła się szeregu czynności mających na

celu uwiarygodnienie transakcji, oszukańczo posługując się przy tym wiarygodną pozycją rynkową firm (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. do czego nie była upoważniona. W świetle ustalonych w sprawie okoliczności logicznym jest, że w związku z powzięciem zamiaru dokonania oszustwa podjęte zostały przez nią wszelkie kroki, aby pokrzywdzony nie powiązał jej osoby z przedmiotową transakcją i w konsekwencji czego zrealizowała znamiona zarzuconego jej czynu z art. 286 § 1 k.k. Oszustwo jako przestępstwo celowościowe może być popełnione tylko z zamiarem bezpośrednim, a celem sprawcy jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca nie tylko musi chcieć uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć w tym celu użyć określonego sposobu działania lub zaniechania. Jeżeli jeden z tych elementów nie jest objęty świadomością, nie ma oszustwa, jeżeli któregoś z nich sprawca nie chce wprost zrealizować, lecz tylko się na nie godzi również nie ma oszustwa. Nie każde doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wyczerpuje znamiona tego przestępstwa, ale tylko takie, które następuje z powodu zachowań sprawcy, prowadzących do błędnej oceny rzeczywistości. W konsekwencji, przypisanie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. wiąże się z wykazaniem, że sprawca obejmował swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim kierunkowym wprowadzenie w błąd innej osoby oraz to, iż doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2022 r. I KA 13/22). W związku z tym co wykazano już dotychczas, oskarżona niewątpliwie poczyniła szereg działań, z pełnym

rozeznaniem i zamiarem dokonania oszustwa na szkodę S. L., wbrew temu co próbował wykazać w swojej apelacji jej obrońca.

Nawiązując do podniesionych zarzutów, a zwłaszcza dotyczącego obrazy art. 410 k.p.k. należy mieć na względzie, że przepisu tego nie można rozumieć w ten sposób, że każdy z przeprowadzonych na rozprawie głównej dowodów ma stanowić podstawę ustaleń faktycznych. Byłoby to w wielu wypadkach w istocie niemożliwe ze względu na wzajemną sprzeczność okoliczności wynikających z różnych dowodów. Odmówienie wiary niektórym zeznaniom lub wyjaśnieniom złożonym przez świadków lub oskarżonych, a w rezultacie ich pominięcie jako podstawy dowodowej podczas dokonywanych ustaleń faktycznych, nie może być utożsamiane ani z brakiem oceny okoliczności, których tego rodzaju dowód dotyczy

w kontekście finalnego rozstrzygnięcia, ani też nie jest wyrazem złamania zasady bezstronności sądu, bowiem odmowa przyznania waloru wiarygodności niektórym z przeprowadzonych dowodów, przy jednoczesnej aprobacie i uwzględnieniu innych dowodów, jest niczym więcej niż realizacją przysługującego sądowi orzekającemu uprawnienia w ramach czynienia ustaleń faktycznych, z pełnym uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 sierpnia 2022 r., II AKa 376/21).

W świetle okoliczności wskazanych w aktach postępowania niewątpliwym jest to, że Sąd

meriti procedował zgodnie z zasadą obiektywizmu, kierując się przy ocenie dowodów zasadą swobodnej ich oceny, dokonując tej oceny na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Zarzuty skarżącego w uznaniu Sądu odwoławczego stanowią zaś jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi przez Sąd Rejonowy.

Skarżący podniósł też zarzut dotyczący nieprzeprowadzenia dowodu z zeznań M. B. (1) na wskazane przez niego okoliczności. Podkreślenia wymaga, że M. B. (1) został przesłuchany na etapie postępowania przygotowawczego, natomiast późniejsze jego przesłuchanie okazało się niemożliwym do zrealizowania z powodu niemożności skutecznego doręczenia mu wezwania - prawdopodobnie wyjechał z kraju, o czym sam zresztą informował w protokole przesłuchania (k. 122), co znalazło potwierdzenie w ustaleniach poczynionych przez funkcjonariuszy Policji (k.1049). To stanowiło przesłankę do oddalenia wniosku dowodowego na podstawie art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k., przy czym niemożność przeprowadzenia dowodu to sytuacja, gdy dany dowód nie tylko w ogóle, ale też w przewidywanym naturalnie terminie nie będzie mógł być przeprowadzony (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 kwietnia 2016 r. II AKa 7/16), co miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Z tych samych względów niemożliwe byłoby także przeprowadzenie czynności konfrontacji z udziałem świadka. Co do instytucji tej

czynności procesowej należy mieć na względzie, że przepis art. 172 k.p.k. nie nakłada na sąd obowiązku przeprowadzenia konfrontacji w każdej sytuacji pojawienia się w zeznaniach poszczególnych przesłuchiowanych osób niejasności czy rozbieżności. Jednoczesne przesłuchanie osób jest czynnością fakultatywną, uzależnioną od oceny organu procesowego, który powinien z tego korzystać wówczas, gdy może się to przyczynić do wyjaśnienia sprzeczności i prawidłowego ustalenia stanu faktycznego. Chodzi więc o użyteczność tej czynności przy dokonaniu prawdziwych ustaleń faktycznych. Wymieniony cel organy postępowania mogą osiągnąć także na etapie oceny dowodów, poprzez uznanie niektórych z nich za wiarygodne, a innych za niewiarygodne. Konfrontacja nie stanowi więc jedyne sposobu eliminowania sprzeczności w relacjach osób przesłuchiowanych (Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 22 marca 2017 r. II AKa 37/17). Ponadto, treść zeznań M. B. (1) została prawidłowo oceniona przez Sąd Rejonowy, o czym już wspomniano, i tym samym przyczyniła się w określonym stopniu do ustalenia rzeczywistego stanu faktycznego.

Odwołując się do zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k. należy podkreślić, iż w niniejszym postępowaniu nie wystąpiły niedające się usunąć wątpliwości, mogące być rozstrzygane na korzyść oskarżonej, gdyż ustalenie stanu faktycznego oparte zostało na wszystkich zgromadzonych dowodach, a brak możliwości późniejszego przesłuchania świadka M. B. (1) w żaden sposób nie wpłynęło na istotę orzeczenia. Należy zważyć, iż to

sąd jest gospodarzem postępowania jurysdykcyjnego, dlatego w jego gestii pozostaje ostateczna decyzja o dopuszczeniu dowodu. Sąd nie ma obowiązku uwzględniania wszystkich wniosków dowodowych składanych przez strony i może je oddalić na podstawach wskazanych w art. 170 § 1 k.p.k. (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2022 r., V KK 164/22).

Mając na uwadze powyższe, zarzuty podniesione przez skarżącego uznane zostały przez Sąd Okręgowy za nietrafne, co uczyniło złożony środek odwoławczy niezasadnym.

Wniosek

Wniosek o zmianę skarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej S. B. od zarzucanego jej czynu.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Wobec niezasadności zarzutów podniesionych przez obrońcę, wniosek apelacyjny nie zasługiwał na uwzględnienie.

OKOLICZNOŚCI	PODLEGAJĄCE
UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	-----
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----

ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok w całości.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Wskazano w rubryce 3.1. Jednocześnie, Sąd Okręgowy nie dopatrył się istnienia uchybień podlegających rozpatrzeniu z urzędu.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany

Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	----- # art. 439 k.p.k. -----
Zwięźle o powodach uchylenia	

2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.

Zwięzle o powodach uchylenia		
-----	-----	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.-----
Zwięzle o powodach uchylenia		
-----	-----	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
-----	-----	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
-----	-----	-----
Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II, III	Zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. L. 516,60 złotych (w tym 96,60 złotych podatku VAT) za obronę z urzędu wykonywaną w imieniu oskarżonej w

postępowaniu odwoławczym, ustalając wysokość tych kosztów zgodnie z § 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Ponadto, Sąd Okręgowy ze względu na zaistnienie przesłanek określonych w art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżoną od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze ustalając, że wydatki tego postępowania ponosi Skarb Państwa.

PODPIS